

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1909. JULIUS 15.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 158. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mítással díjszabás szerint

Egy új paktum.

Kassa, július 14.

A mai időjárás és a mai politika közt akaratlanul is analógiákat talál az ember. Egyiket se érti meg senki. Mindakettőt rólunk-nélkülünk csinálják. Egyiknek se lehet látni, mi lesz a vége. Mégis egész bizonyos, hogy végeredményben mindakettőnek mink adjuk meg az árát.

Ugy tetszik mindazáltal, hogy az egek politikája mégis végzetesebbé válhat, mint az embereké. Ez ugyan még csak szomorú eshetőség, de annak aztán olyan szomorú, hogy teljesen indokolt már most elmélkedni róla. Abban körülbelül mindnyájan megegyezünk pártkülönbség nélkül, hogy egy inséges esztendő lenne akkora csapás, hogy Lukács és Kristóffy együtt is elszégyelhetnék magukat mellette. S ha annyi szó esett az abszolutizmusról a mult hetekben, amikor még csak nagyon bizonytalan körvonalai vetődtek a látóhatárra: az egek abszolutizmusa is megérdemel egy-két szót.

Annál inkább, mert ez már nem egészen oktan rémüldözés. Biharban, Ungban, Sárosban, már ott van az inség. Ott már várják a mentő akciót az éhesek, a nyomorultak. Ott már eszik a zuzmó-kenyeret a Jókai-regények recipéje szerint s még azzal se mernek jóllakni. Egyrészt, mert akkor az is elfogy, másrészt mert az olyan nyavalyákat terem, amelyek falvakat néptelenítenek el.

Igaz, hogy ez a koalíciós esztendőben történik, hanem azért annak talán még sem a koalíció az oka, hogy álló egy hónapja nem volt csapadékmentes huszonnégy óránk. Lehet azonban, hogy a darabontsajtó ezért is Kossuth Ferencet teszi felelőssé — ez azonban meg nem állítja az esőt, mely e sorok írása közben is úgy zuhog, mintha a legfelsőbb hatalom most intézte volna el kedvezően mindazokat a kéréseket, amiket az utolsó tiz esztendőben nyújtottak be hozzá esőért az istenfélő emberek.

A lapok gazdasági tudósításai ugyan azt jelentik, hogy a baj még eddig nem olyan nagy, mint ami-

lyennek gondolni lehetne — azonban a liszt máris drágább, mint valaha volt és a boltosok azzal a szép reménnyel biztatnak bennünket, hogy annál drágább lesz, minél tovább esik.

Az a tudós pedig még nem született meg, aki meg tudná mondani, meddig fog még esni s tudományának amugy is csak a börze venné hasznát, nem mink. Mit lehet tenni az eső ellen? Az uristent nem lehet megobstruálni s ellene nem rendezhet passzív-rezisztenciákat a gazdaember. Ennek a magas politikának az ellenében nem mondhatjuk olyan könnyű kedvvel, hogy: mi várhatunk, — mint mikor adót nem kell fizetni.

Azonban ha megobstruálni nem lehet is a természetet, paktumra lépni lehet vele. Egy-egy ilyen szélsőséges esztendőtől, akár száraztól, akár esőtől, többet lehetne tanulni, mint egész könyvtár közgazdasági tanulmányból. Nemcsak lehetne, meg is kellene tanulni, hogy a mi klimatikus viszonyaink mellett nem szabad az egész országnak a szántásvetésre támaszkodni, mert akkor az egész ország koldusbotra juthat, vagy legalább az ország munkás, dolgos elemei. Be kellene látni, hogy életkérdés ránk nézve az ipar-probléma helyes megoldása s a mezőgazdaság többi ágainak, vagy legalább a földművelés többi ágainak a szántásvetéssel egy rangra való fejlesztése.

Tőke és munkarészvények.

Briand törvényjavaslata.

A francia kormány megbízásából Briand miniszter törvényjavaslatot dolgozott ki, amely szerint a jövőben Franciaországban keletkező új ipari részvénytársaságoknak két fajta részvényeken kell alapulniok. Tőke-részvényeken és munkarészvényeken. Az alapelv az, hogy minden munkásnak legyen egy munkarészvénye és napibérének arányában részesedjen az a tiszta üzleti haszonban és legyen helyül és szavazatuk az igazgatóság ülésein is. Ezáltal a munkás érdek-társa lesz a tőkésnek és nem napszámosa és a vállalat sikerének önkéntes közreműködője. A munkás és munkaadó érdekének ilyen módon való egygyeolvasztása biztosítja a vállalat céljának és érdekének az emberek között lehetséges legnagyobb együttműködését.

Briand módszerének előnyei vannak a részvényes és a munkás nézőpontjából egyaránt. A részvényesnek egyenes érdeke, hogy az igazgatóság ülésein tapasztalt, jártas és érdekelt szakemberek résztvegyenek. Azáltal, hogy a munkás részesedik az üzleti haszonban, önként törekedni fog arra, hogy az üzem minél eredményesebb legyen. Az üzletvezetésben való részvétel utján pedig alkalma lesz megismerni annak nehézségeit és óvakodni fog indokolatlan módon megakadályozni a vállalat sikerét.

Ez előnyök mellett a munkás számára meghozza ama változásokat, melyekért a munkásság egy évszázad óta harcot viv. Szociális helyzetét teljesen átalakítja. Mivel nyereség osztalékát napibérének arányában kapja, ez pedig használhatóságától függ, lelkiismeretesen fog dolgozni. Különösen kedvező morális hatással lesz az a körülmény, hogy a munkás találmánya nem irigységet fog kelteni társaiban, hanem közbecsülést fog számára szerezni, mivel a vállalat eredményeiben a munkástársak is részesednek.

Magyar munkás Amerikában

Megromlottak a kereseti viszonyok.

Tegnap közöltük Puky Endre dr. alispán körrendeletét, mely figyelmezteti a községek lakosságát az amerikai kivándorlással járó veszedelmekre. A mai postával, egy az amerikai viszonyokat közvetlen tapasztalatból megítélő kézből, levelet kaptunk, mely csak megerősíti az alispán figyelmeztetését.

Evek óta úgy történt, hogy azok, akiknek idehaza nem kedvez a szerencse, gyors elhatározással áthajóznak Amerikába, az újvilágba, a reménykedések földjére. Az itthonmaradtak között pedig legendák keringtek a kivándorlókról, szájról-szájra jár a hír, hogy Amerika kincseshánya, ahol minden munkásember néhány év alatt meggazdagodhatik.

Ezek a legendák azonban mostanában lelohadnak. Azok, akik nem győzték az emberfölötti munkát, egy pár év múlva visszatértek és nagyon vigasztalan dolgokat mondtak el. Amerikában sem minden olyan rózsás, mint ahogy idehaza gondolták az emberek, ott sincs olyan jó sora a munkásoknak.

Hanem azért — az itteni kedvezőtlen kereseti viszonyok okozzák — az idén a kivándorlók megint nagyon reménykednek az amerikai viszonyok föllendülésében. Pedig nagyon csalódnak. A munkásviszonyok Amerikában most is a lehető legkedvezőlebbek, a bevándorlók nem győznek panaszkodni úgy a velük érintkező hatóságok, mint magánosok előtt. A kereseti viszonyok nagyon rosszak, a gyárak nagy része meg szünetel s amelyek üzemben vannak, azokban első sorban amerikai honosok jutnak

: Menyasszonyi kelengyék, :
: uri- és női divatcikkek, :
: selymek és divatkelmék, :
: : csakis ujdonságok : :
: nagy raktára

KOLUMBY VILMOS

Kassa, Fő-utca 54. sz.

(Szinházzal szemben.)

Határozott szabott árak.

munkához és kenyérhez. Az amerikai honosoknak jogos igényük van erre s a gyárak és vállalkozók a bevándorlók ellen irányuló közlemény hatása alatt előnyben is részesítik őket, újlag azok a bevándorlók, akik nem találnak Amerikában már régebben alkalmazásban levő hozzájuk tartozókra, a legnagyobb nyomorba jutnak s elrongyolódottan jutnak vissza hazájukba, ha ugyan ott a nyomor és éhség el nem pusztítja őket.

A visszavándoroltak közül többen, akik a véletlen különös kedvezéséből mégis tudtak Amerikában némi keresethez jutni, meg lehetős nyíltsággal beszélnek el azt a tapasztalatukat, hogy annyi keresethez nálunk is tudtak volna jutni sokkal könnyebben és nem annyira terhes és keserves munkával. Jellemző, hogy Louisiana államnak bevándorlási biztosa, egy amerikai lapban közölt intervjújában egyenesen kijelenti, hogy nem is kívánatos, hogy mezőgazdasági munkások nagyobb számmal jöjjenek be, mert a munkaviszonyok rosszak, meg hogy a földmives munkások otthon ugyanazt sokkal kedvezőbb körülmények között megkereshetik.

Az idő és az aratás.

— Mit mond Meteor? —

A mai abnormis időjárásban kétszeresen érdekesek azok a jelentések, melyeket kintinó munkatársunk, az orsz. nevű Meteor (Vozary Pál) szokott küldeni a Naplónak, megjósolva a várható időt. Mai kelettel Meteor-tól újabb értékesítést vettünk, melyben a következőket mondja:

A június 23-iki csomópont hatása, a mely Jupiter befolyásából eredt, hűvös, csapadékos jellegével a szokottnál sokkal tovább tartott. Mi az oka e tartósabb befolyásnak, az ma még ki nem mutatható, de a további kutatások remélhetőleg fel fogják fedni az ily kivételeket is.

E hosszabban tartó befolyás, bár némi kárt okozott, májusban gyenge fagyot, most pedig a kelleténél valamivel több esőt hozott. De tekintetbe véve, hogy e lehülés nélkül májusban nem kaptunk volna elegendő csapadékot, s azt, hogy a lehullott eső szintén több hasznot hozott a kapás növényekre, mint ártott a most már aratásra készülőknek, a csomópont hosszabban tartó befolyásából a mezőgazdaság átlagban csak előnyöket nyert és pedig olyan nagy előnyöket, amelyek majd az őszön fognak érvényesülni, behozni azon jelzést is, hogy az ősziek termése fogja pótolni a nyári aratás hiányát, a mely aratás hozama is megfelelő azon jelzéseknek, melylyel az ideai aratás értékét közepesen mondtam már áprilisban. De ennek némi késését is jeleztem, ami szintén ekként állott be. S mindezt a bolygók állásain nyugvó időjelzéseim alapján tehettem, a melyeknek nagy értéke a mezőgazdaságra nézve, a bekövetkezett tényekkel jelenleg is eléggé igazolva van.

A 3-iki csomóponttal bekövetkezett melegebb és szárazabb időjárás a 7-iki, de még inkább a 9-10-iki csomópontok által lett részben megzavarva, a mennyiben felhőzetesebb, szeles idő és csapadék jelentkezett ezek hatáskörében, de már csak átmeneti jelleggel; míg a 15-iki csomópont emelőlég hat a meleg érvényesülésére, valamint a 17. és 19-iki is, a midőn napkitörések esetére jégverések is valószínűek.

Hősökkenést a 21-iki csomópont van hivatva bevezetni, amelyet újra Jupiter képez. Ennek jellege lehet zivataros, viharos, szeles, vagy csapadékos. Azt követőleg újra nyári meleg idő várható.

Julius havának hátralévő csomópontjai 15, 17, 19, 21, 23. és 25-ikére esnek, melyek közül a 15. és 21-ikiek a legerősebb hatásúak. A 15-iki meleg, míg 21-iki zivataros, viharos, esetleg jégesős jelleggel.

HIREK.

— A jogakadémiáról. A kassai kir. jogakadémia tanári karának megbízásából Péterfi József akadémiai könyvtartást az egyetemi könyvtár tanulmányozása végett Koizsvára utazott.

— Miniszterek nyaralása. A szeptember 28-ig tartó nyári parlamenti szünet alkalmát fölhasználják a miniszterek, hogy néhány hétre elránduljanak valamely fűrdő- vagy üdülő helyre. Wekerle miniszterelnököt jórészt Budapesthez köti a kibontakozásra irányuló figyelmé, azért csak egy-két napra szándékozik elrándulni dányosi és klopodai birtokára. — Andrassy Gyula gróf belügyminiszter ma Tiszadobra utazik, az lesz a közel jövőben állandó tartózkodó helye, onnan fog néhány kirándulást tenni a családjához tartozók meglátogatására. — Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a karintiai Mittelwalde-ba utazott, a hol hidegviz-kurát használ. — Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter néhány nap mulva Marienbádba utazik. — Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter orvosai tanácsára szerdán vagy csütörtökön néhány hétre Wiesbadenbe utazik. — Apponyi Albert gróf válás- és közoktatásügyi miniszter családjával francia fűrdőbe megy. — Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter a nyár folyamán nagyobbára a Szemeringen fog tartózkodni.

— Kereskedők levelezése a konzulokkal. A kassai kereskedelmi és iparkamara a következőket teszi közhírré: Hazai cégeknek a konzuli hivatalokhoz kereskedelmi ügyekben intézendő tudakozásoknál a válaszbérmentesítésére rendszeren belöldi bélyegeket mellékelnek, melyek külföldön csak nehezen értékesíthetők. Ennek elkerülése végett a kereskedelemügyi miniszter e célra a római postakongresszuson életbeléptetett nemzetközi válaszdíj szelvényekre hívja fel az érdekeltek figyelmét, melyek a postahivataloknál drbonként 28 filléért beszerezhetők. Ezek a válaszdíj szelvények a legtöbb európai, valamint igen sok tengerentúli államban való forgalomban is érvényesek. Ezek a válaszdíj szelvények továbbá nem csak ily bérmentesítési célokra, hanem kisebb összegeknek (költségmegtérítéseknek, konzuli illetékeknek stb.) a konzuli hivatalokhoz való juttatására is felhasználhatók. Ez alkalommal a hazai cégek figyelmét arra is felhívja a miniszter ur, hogy a konzuli hivatalokhoz intézendő irataikat helyesen bérmentesítsék, nehogy a hivataloknak büntetési portókiadásokat okozzanak.

— A szalámihus-szállítás könnyítése. A földmívelésügyi miniszter 16.021 III.—1. sz. alatt kelt leiratával elrendelte, hogy mivel a sertés szalonnája, fej és csülkök szalámigyártás céljaira nem értékesíthetők és ennélfogva a husszállításra vonatkozólag rendeltetben megszabott feltételek a szalámigyártást kétségtelenül nagymértékben megnehezítik, kizárólag szalámigyártás céljaira a szalonna, fej és csülköknélküli sertés-hus szállítása is megengedtesék. Minthogy azonban a szalámigyártás idénye alatt a sertészsiger egyes helyeken, nevezetesen úgy a szalámigyártás céljaira sertés-vágással foglalkozó községekben, valamint a szalámigyárakban olyan nagy lehet, hogy ezt a hus-

minőséget a termelés helyén értékesíteni alig lehet és ilyen esetben tehát a husvizsgálat tárgyában kiadott rendelet 114. §-ának rendelkezései folytán jelentékenyen károsodhatnak, ezért a miniszter elrendelte, hogy kivételes esetekben kocsonyahusnak közfogyasztás céljából idegen községbe szállítása is megengedtesék.

— A kocsihiány elkerülése. Az államvasutak igazgatósága értesíti a kassai kereskedelmi- és iparkamara utján az érdekelteket, hogy az ősszel várható tömeges áru- és terményszállítások, továbbá a folyamatban levő nagy vasuti beruházási munkálatokhoz szükséges anyagoknak állandóan nagy tömegekben való szállítása a vasut teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy a kocsiállagnak lenyeges gyarapodása dacára is, számolni kell a bekövetkező kocsihiánnyal. Az igazgatóság megvette ugyanis a kocsihiányból eredő szállítási nehézségek megelőzése, illetve lehető csökkentése érdekében az intézkedéseket, mindamellett felhívja a kamara a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a részükre elszállítandó s szállítási időhöz nem kötött tömegáruk (éptület és tűzifa, szén, só, érc, kő, stb.) zömét még a nyár folyamán, mindenesetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt, folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák, hogy a szállítási nehézségeknek maguk részéről is elejét vegyék.

— Iskola-építés. A m. kir. államépítészeti hivatal az apátkai (Abaujtornamegye) állami elemi iskola felépítése alkalmával teljesítendő munkák biztosítása céljából az 1909. évi július hó 22-ik napjának délelőtti 11 órájára a kassai m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. A részletes feltételek a nevezett hivatalnál megtekinthetők.

— Versengés a Haverda-ügy felett. A Szegedi Híradó megírta, hogy a szabadkai rémdramát Szegeden tárgyalják, mert a szabadkai esküdtszék aligha van abban a helyzetben, hogy elfogulatlanul ítélje meg a bűnösök ügyét. A két fővádottól: Haverda Mariskáról és Klein Pál Lipótról, — a kikkel egész Szabadka éveken át rokonszenvezett — már teljesen kialakulhatott ezen az alapon a hangulat, a melynek a szabadkai polgári bíróság lelkületében okvetlen nyoma van. A Bács megyei Napló erre „Szeged irigykedik“, „El akarja venni a Haverda-ügyet“ címmel védi Szabadka jusát Haverdaékhoz s megszólaltatja a szabadkai ügyészt, Winchler István dr.-t, a ki viszont kijelenti, hogy szó se lehet Szegedről, mikor Szabadkát a Haverda-ügy. Ilyen bajok esnek egy gyilkosságért két derék alföldi város között.

— Keresnek egy egyesületet. Sátorujhelyen keresnek egy egyesületet. A „Zemplén“ írja:

— Hol a „Kereskedők Egyesülete“? Egy éve elmúlt, hogy Sátorajujhelyben „Kereskedők Egyesülete“ című szövetség alakult, a helyi kereskedők érdekvédelme s a kereskedelmi forgalom emelésére irányuló programmal. Einökököt, aleinökököt s egész tisztikart is választottak, de mindeddig sem ezek tevékenységéről, sem általán az egyesület működéséről semmit sem hallottunk. Hová lett az egyesület? Hová lettek választott tisztviselői?

A szomszédvárosban úgy látszik feltöltött lelkiismeretességgel ellenőrzik az egyesületek életműködését. Bezzeg, ha Kassán ezt a példát követnők, közel félszáz egyesület működését kurentálhatnók.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

Kassai fiókja
(Főutca 53. szám.)

Ajánlja tűz és betörés ellen biztosított pánccszobában elhelyezett

magánpénztárait (safe)

értékpapírok, okmányok és értéktárgyak őrzésére.

— Zsiga, Zsiga, Bergerék Zsigája... Schöber István bankófüredi vendéglős pincérnek szegődtette Hartl Lajost, akit a pincérek egymás között, csak Berger Zsigának hívnak. Zsiga, illetve Lajos pincérnek első dolga, hogy 20 koronát pumpoljon a gazdájától. Azt mondta, hogy váltópénzre van szüksége, meg azután bevásárolni valója is volna. Schöber kiadta a 20 kor.-át, ettől kezdve azonban Hartl Lajosnak nyoma veszett. Nem jelentkezett a fürdőtelepen s azt se tudják, hogy hol van. A rendőrség a megkárosított vendéglős panaszára vizsgálatot indított Hartl ellen.

— Misler szerepel. A kereskedelmi miniszter a következő rendeletet intézte az összes postahivatalokhoz: Tudomásomra jutott, hogy újabban különösen Misler F. ki-vándorlást közvetítő, brémai cég küld nagyobb mennyiségben kivándorlásra csábító hirdetményeket Magyarországra. Az 1906. évi november hó 20. án 81.883. szám alatt kelt rendeletem kapcsán felhívom ennélfogva a kir. postahivatalokat, hogy a kivándorlást tárgyaló hirdetményeket tartalmazó postai küldeményekre legyenek különös figyelemmel, annál is inkább, mert tapasztalat szerint a külföldi kivándorlási ügynökök újabban mind több ily hirdetményrel árasztják el az országot. A hivatalok ezeket a nyomtatványokat kezeljék a vonatkozó szabályoknak megfelelően.

— Bosszu a színpadon. A Brassóban nyaraló kassai társulat egyik előadásán történt: A színház két színésze beleszeretett a társulat egyik szép színésznőjébe. Néhány nap előtt az egyik színész, akinek a színrekerülő darabban már a második fölvonás elején meg kell halni, randevut adott a színésznőnek, a diadal biztos reményében, mert vetélytársának még a 4-ik fölvonásban is vissza kellett jönnie a színpadra. A második és negyedik fölvonás közötti időt akarta a szerelmes színész vetélytársa távollétében kiaknázni.

Elérkezett a második fölvonás ideje, mikor az egyik hőst megölik, holttestét kiviszik és a művész ur mehet haza, illetőleg randevura. De szerencsétlenségére a gyilkost éppen a vetélytárs jatszotta, aki, mikor szerepéhez híven leszurta a hőst, bugyborékoláshoz hasonló Szacs-vay-páthosszal így kiáltott a szolgálk felé:

— Hagyjátok itt a holttestet, hadd szolgáljon elriasztó példaul!

Ezzel kiment. A szegény színész az egész második fölvonás alatt — ötven percig — a színpadon mozdulatlanul, a legkényelmetlenebb helyzetben feküdt. A primadonna szép szemeire gondolt és vetélytársa ez alatt a szomszéd vendéglőben vigyan vacsorázott a primadonnával.

— Stollwerck és a kétféjű sas. A Stollwerck-féle csokoládégyár rt. — amint bennünket erre egy olvasónk figyelmeztet — pozsonyi gyárában, amely jelentékeny állami szubvenciót élvez, csak közönségszebb árakat készít, míg a jobb minőségűeket Kölnből importálja és csak magyar gyártmányok adjusztálja Pozsonyban, sőt részben készen is hoztatja. Ha nem így volna, alig lehetne elképzelni, miért hoz ez a magát magyar gyárnak nevezni szerető cég német és orosz felirásu, kétféjű sassal díszített csomagolásban cukorkákat forgalomba.

— A halottak hajója. Angol újságok írják: A Shimoza nevű gőzös, amely a minap indult el Newyorkból Kinába, nem kevesebb mint nyolcezer utast vitt magával. Soha sem vitt még hajó ilyen sok utast, azért nem panaszkodott senki. Csöndes emberek a Shimoza utasai: halottak, akiket az Egyesült-Államok különböző tájain szedték össze, hogy hazavigyék Kinába eltemetni. A kínaiak ugyanis azt hiszik, hogy csak akkor juthatnak be a menyországba, ha hazájuk földjében porhad a testük. Ezért aztán minden kínai ember, aki külföldön él, bizonyos összeget fizet minden hónapban egy társaságnak, amely kötelezi magát, hogy holta után hazaszállítja.

Színház.

— Hanakó japán művész társulata Kassán. Lapunk tegnapi számában már ismertettük Hanakó asszony japán drámai művész diadalmát, hódító talentumát, mely egész Európát bámulatba ejtette. Jeleztük azt is, hogy Komjáthy János színgazgató, egy kassai fellépés ügyében tárgyalásokat folytat a japán diva impreszárió-jával. Mint ma értesülünk, Komjáthy-nak sikerült egy vendégfellépésre Hanakó asszonyt és társulatát megnyerni. A megállapodás szerint a japán társulat július hó 26-án játsszik Kassán a Nemzeti Színházban. Komjáthy János a napokban Kassára érkezik, hogy az előadással kapcsolatos előkészületeket megtegye.

— Hornyik Janka bemutatkozása. A kassai társulat új tagja Hornyik Janka, akit most szerződött Komjáthy János színgazgató, tegnap este mutatkozott be a brassói színpadon, a *Gül baba* operettben *Gábor diákot* énekelte.

TÁVIRAT — TELEFON.

A meggyalázott magyar zászló.
Összehívják a Házat.

Budapest, július 14.

A függetlenségi pártban sok szó esett arról, hogy ha a kormány a Színájában román diákok által elkövetett zászlósértés ügyében megnyugtató nyilatkozatot nem tesz, összehívják a Házat.

A balpárt 12 tagja már alá is írta az ülést összehívó ívet és most Nagy György azon fáradozik, hogy a hiányzó nyolc aláírást megszerezze. Ma délután a demokrata képviselőket fogja felkeresni és remény van arra, hogy a szükséges aláírásokat még a függetlenségi párt tagjai is kipótolják.

A képviselőket egyébként nemcsak a román zászlósértés izgatja, hanem a Felsőház szájába adott és eddig még meg nem cáfolt nyilatkozatot, amelyet Prágából indítottak világgá és amely így hangzik:

— Daccal sem itt, sem ott nem lehet tölem kicsikarni semmit!

A király ezt a nyilatkozatot állítólag Lukács László előtt tette és az ő közvetítésével került a prágai Narodni Listi-be. Lukács László ma környezete előtt ezt a hirt megcáfolta.

Budapest, július 14.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mikor a zászlósértésről értesült, haladéktalanul a külügyminiszteriumhoz fordult felvilágosításért és a szükséges megtorló lépésekért.

Budapest, július 14.

Kossuth Ferenc tegnap érkezett Soltról a fővárosba. Több képviselő felkereste és kijelentették előtte, hogy ha Wekerle nem szerez megfelelő elégtételt a magyarságon esett sérelemért, úgy a képviselőház elé viszik az ügyet.

A király Ischlben.

Bécs, július 14.

A király ma reggel Ischlbe utazott. A pályaudvarra nyitott kocsiiban utazott és így

a nagy számban összegyűlekezett közönségnek alkalma nyílt meggyőződni arról, hogy a király betegségről elterjedt hírek alaptalanok. A király megszakitás nélkül augusztus 27-ig marad Ischlben, azután pedig a száz éves tiroli ünnepre utazik.

Ma Aehrenthal külügyminiszter is Ischlbe utazott.

A német kancellárválság.

Berlin, július 14.

A berlini Reichsanzeiger mai rendkívüli kiadása közli Bülow hercegnek a kancellári állástól való felmentését. A császár ez alkalomból neki a fekete-sas rendet adományozta a gyémántokkal. Az új kancellár Bethmann Hollweg eddigi belügyi államtitkár lett.

Franciák ünnepe.

Budapest, július 14.

A francia júliusi forradalom mai emléknapján a budapesti francia kolónia tisztelt a francia főkonzulnál, aki ünnepi ebédet adott. Táviratilag üdvözölték Fallieres köztársasági elnököt és Clemenceau miniszterelnököt.

A Kálvin-ünnep.

Genf, július 14.

A genfi Kálvin-ünnepségek vasárnap véget értek. A magyarok tegnap az Erzsébet-emlékhez vonultak, ahol Duschek genfi lelkész mondott beszédet. A magyarokat ez alkalommal is lelkes ovációkban részesítették.

Ne bánts d a cárt.

Koppenhága, július 14.

Heymann koppenhágai lapszerkesztőt az orosz cárról írott cikke miatt letartóztatták.

V. E. Uránia Színház.

Mozgófényképek. Katonazene.

Műsor július hó 14 és 15-én.

Nyolc napos sport Savorjában.
Micsoda szakál? (Komikus.)
Kalapzsonglőr. (Színes.)
Sztrájkvezető. (Dráma.)
Aki órákat nyel. (Komikus.)
Szivarvég feldolgozás. (Term. után.)
Daganat kellemetlen helyen. (Kom.)
A nizzai nő. (Színes műfilm.)

Walamennyi szám Pathé
Fréres kép.

Helyárak: Páholyülés I.— K. I. hely 1.— K. II. hely 70 fillér. III. hely 40 fillér. Gyermek és katonák a fél helyarat fizetik.

Előadás naponként 9 órától.

Vasár- és ünnepnap 4 előadás. 4 órakor, fél 6-kor, fél 8-kor és 9-kor.

Jegyek előre válthatók Quirfeld János ur üzletében, Fő-utca 51. és Radó Béláné dohánytözsdejében Deák F. utca 16. Színházi pénztár nyitva 6-tól.

BUD PESTI ORFEUM

a Széchényi-kisvárt kőtemplomában, és az 1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2736-2737-2738-2739-2740-2741-2742-2743-2744-2745-2746-2747-2748-2749-2750-2751-2752-2753-2754-2755-2756-2757-2758-2759-2760-2761-2762-2763-2764-2765-2766-2767-2768-2769-2770-2771-2772-2773-2774-2775-2776-2777-2778-2779-2780-2781-2782-2783-2784-2785-2786-2787-2788-2789-2790-2791-2792-2793-2794-2795-2796-2797-2798-2799-2800-2801-2802-2803-2804-2805-2806-2807-2808-2809-2810-2811-2812-2813-2814-2815-2816-2817-2818-2819-2820-2821-2822-2823-2824-2825-2826-2827-2828-2829-2830-2831-2832-2833-2834-2835-2836-2837-2838-2839-2840-2841-2842-2843-2844-2845-2846-2847-2848-2849-2850-2851-2852-2853-2854-2855-2856-2857-2858-2859-2860-2861-2862-2863-2864-2865-2866-2867-2868-2869-2870-2871-2872-2873-2874-2875-2876-2877-2878-2879-2880-2881-2882-2883-2884-2885-2886-2887-2888-2889-2890-2891-2892-2893-2894-2895-2896-2897-2898-2899-2900-2901-2902-2903-2904-2905-2906-2907-2908-2909-2910-2911-2912-2913-2914-2915-2916-2917-2918-2919-2920-2921-2922-2923-2924-2925-2926-2927-2928-2929-2930-2931-2932-2933-2934-2935-2936-2937-2938-2939-2940-2941-2942-2943-2944-2945-2946-2947-2948-2949-2950-2951-2952-2953-2954-2955-2956-2957-2958-2959-2960-2961-2962-2963-2964-2965-2966-2967-2968-2969-2970-2971-2972-2973-2974-2975-2976-2977-2978-2979-2980-2981-2982-2983-2984-2985-2986-2987-2988-2989-2990-2991-2992-2993-2994-2995-2996-2997-2998-2999-3000-3001-3002-3003-3004-3005-3006-3007-3008-3009-3010-3011-3012-3013-3014-3015-3016-3017-3018-3019-3020-3021-3022-3023-3024-3025-3026-3027-3028-3029-3030-3031-3032-3033-3034-3035-3036-3037-3038-3039-3040-3041-3042-3043-3044-3045-3046-3047-3048-3049-3050-3051-3052-3053-3054-3055-3056-3057-3058-3059-3060-3061-3062-3063-3064-3065-3066-3067-3068-3069-3070-3071-3072-3073-3074-3075-3076-3077-3078-3079-3080-3081-3082-3083-3084-3085-3086-3087-3088-3089-3090-3091-3092-3093-3094-3095-3096-3097-3098-3099-3100-3101-3102-3103-3104-3105-3106-3107-3108-3109-3110-3111-3112-3113-3114-3115-3116-3117-3118-3119-3120-3121-3122-3123-3124-3125-3126-3127-3128-3129-3130-3131-3132-3133-3134-3135-3136-3137-3138-3139-3140-3141-3142-3143-3144-3145-3146-3147-3148-3149-3150-3151-3152-3153-3154-3155-3156-3157-3158-3159-3160-3161-3162-3163-3164-3165-3166-3167-3168-3169-3170-3171-3172-3173-3174-3175-3176-3177-3178-3179-3180-3181-3182-3183-3184-3185-3186-3187-3188-3189-3190-3191-3192-3193-3194-3195-3196-3197-3198-3199-3200-3201-3202-3203-3204-3205-3206-3207-3208-3209-3210-3211-3212-3213-3214-3215-3216-3217-3218-3219-3220-3221-3222-3223-3224-3225-3226-3227-3228-3229-3230-3231-3232-3233-3234-3235-3236-3237-3238-3239-3240-3241-3242-3243-3244-3245-3246-3247-3248-3249-3250-3251-3252-3253-3254-3255-3256-3257-3258-3259-3260-3261-3262-3263-3264-3265-3266-3267-3268-3269-3270-3271-3272-3273-3274-3275-3276-3277-3278-3279-3280-3281-3282-3283-3284-3285-3286-3287-3288-3289-3290-3291-3292-3293-3294-3295-3296-3297-3298-3299-3300-3301-3302-3303-3304-3305-3306-3307-3308-3309-3310-3311-3312-3313-3314-3315-3316-3317-3318-3319-3320-3321-3322-3323-3324-3325-3326-3327-3328-3329-3330-3331-3332-3333-3334-3335-3336-3337-3338-3339-3340-3341-3342-3343-3344-3345-3346-3347-3348-3349-3350-3351-3352-3353-3354-3355-3356-3357-3358-3359-3360-3361-3362-3363-3364-3365-3366-3367-3368-3369-3370-3371-3372-3373-3374-3375-3376-3377-3378-3379-3380-3381-3382-3383-3384-3385-3386-3387-3388-3389-3390-3391-3392-3393-3394-3395-3396-3397-3398-3399-3400-3401-3402-3403-3404-3405-340

FELSŐMAGYARORSZÁGI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Alapítási tervezet és aláírási felhívás.

Alulírott alapítók Kassán

„FELSŐMAGYARORSZÁGI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR“

cég alatt részvénytársaságot alapítanak. A társaság azon célból alakul, hogy a felsőmagyarországi kereskedők, iparosok és a gazdaközönség erkölcsi és anyagi érdekeit támogassa.

A társaság foglalkozni fog az **összes bank és takarékpénztári üzletágakkal.**

A társaság a bankosztály támogatása mellett **árúosztályt** fog létesíteni, mely egyrészt a gazdaközönség hitellügyeinek lebonyolítását és a gazdakörök összes szükségleteinek ellátását tűzte ki célul, másrészt foglalkozni fog az összes kereskedelmi cikkek bizományi eladásával és vételével.

A vállalat tartama 90 év a bejegyzés törvényes közzétételétől számítva, ezen tartam azonban közgyűlési határozattal meghosszabbítható.

Az alaptőke nagysága 800.000 kor., azaz Nyolcszázezer korona, mely 4000 drb. egyenként 200 kor., azaz Kettőszáz korona bemutatóra szóló részvényre oszlik. Az alaptőke közgyűlési határozattal felemelhető.

Minden egyes részvény után az aláírás alkalmával 10%, 1909. évi augusztus hó 10-ig 20%, 1909. október hó 10-ig 35% és végül 1909. december 25-ig további 35% lesz befizetendő. Késedelmes fizetés esetében minden részlet után 5% késedelmi kamat fizetendő.

Az utolsó részlet befizetésével egyidejűleg, azaz 1909. december 25-ig tartoznak az aláírók az alapítási, részvénykiállítási és bélyegköltségek fedezésére részvényenként 4 koronát az intézet pénztárába befizetni.

Az aláírás zárójele 1909. évi július hó 25-ik napjának déli 12 órájára állapítatik meg azzal, hogy az alapítók az aláírást előbb is lezárhatják, ha a részvénytőke teljes összegében jegyeztetett.

Tulajdonság esetén az alapítók fenntartják a jogot a feles aláírások leszállítására, esetleg egyes részvényjegyzések visszautasítására, miről nevezettek ajánlott levélben kiértesítendőek és az általuk befizetett 10% kamatmentesen rendelkezésükre bocsátandó. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvényjegyzésével szemben azonban az alapítók ezen leszállítási és illetve visszautasítási jogokról lemondanak.

Az aláírás zárójeletől számított 4 hét alatt az aláírók Kassán megtartandó alakuló közgyűlésre egy Kassán megjelenő apban és a „Budapesti Közlöny“-ben közzéteendő hirdetményben fognak meghívattatni.

Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy az első 3 évre az Igazgatóságot ők nevezik ki. Fenntartják maguknak továbbá azt a jogot is, hogy amennyiben az első 3 év alatt az Igazgatóság valamelyik tagja lemondana, kilépne, elmozdítottatnék, vagy elhaláloznék, úgy jogosítva lesznek az alapítók helyette egy másik igazgatósági tagot kinevezni.

Az alapítók a részvényekre befizetett pénzekért az aláíróknak vagy azok jogutódainak egyetemlegesen mindaddig felelősek, míg ezen felelőség alól az alakuló közgyűlés határozata folytán fel nem oldatnak.

Ha az alakuló közgyűlés az aláírás zárójeletől számított legkésőbb egy hó alatt össze nem hívatik, vagy ha az aláírás siker nélkül marad, az aláírók befizetett pénzeiket levonás nélkül, kamatmentesen visszakövetelhetik.

A részvényekre befizetett 10%-ról kiállított elismervények igazolásul szolgálnak a részvényeseknek arra, hogy az alakuló közgyűlésen jogaikat a K. T. értelmében gyakorolhassák.

Részvényjegyzések eszközölhetőek a Magyar Országos Központi Takarékpénztár Főintézeténél, ahol a befizetések is teljesítendőek, Budapesten, V. Deák Ferencz utca 7. szám.

Kelt Kassán, 1909. év június hó 24-én.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Földiák s. k.

Bárczay Ferenc s. k.
nagybirtokos, Kér.

Dancsházy Gusztáv s. k.
állami felső keresk. iskolai igazgató, Kassa.

Dr. Engländer Emil s. k.
ügyvéd, Eperjes.

Dr. Elek Imre s. k.
ügyvéd, földbirtokos, háztulajdonos, Kassa.

Horváth Elemér s. k.
t. b. várm. főjegyző, földbirtokos, Kassa.

Dr. Kircz Viktor s. k.
fanagyiparos, Kassa.

Dr. Molnár Jenő s. k.
orvos, Kassa.

Sipos Miksa s. k.

nagykereskedő, háztulajdonos, a kassai keresk. és iparkamara bel-tagja, v. biz. tag Kassa.

Dr. Stamberger Péter s. k.
ügyvéd, földbirtokos, Kassa.

Kallivoda s. k.

Szinyei-Merse Félix s. k.
földbirtokos, orsz. gyűl. képviselő, Jernye.

Widder Mór s. k.
nagybirtó, törvényhat. biz. tag, Abaujszéplak.

Dr. Zahler Aladár s. k.
ügyvéd, Kassa.

A város legértékesebb részén tehermentes
emeletes ház
eladó.

Cím a kiadóhivatalban. — Ügynökök kizárva.

Farkas Adolf

villanyerőre berendezett sütődjének
elérősítő helyei: Fő-utca 3. — Fő-utca
105. — Kossuth L.-utca 2. — Mészáros-utca
62. — Nagyludmány-utca 12. szám alatt.

Olcsó kenyér! Olcsó liszt!

Kenyer árak: 1 kg. barna kenyér 16 kr.
1 kg. fehér kenyér 18 kr. Nagy barna ke-
nyér 45 kr. Nagy fehér kenyér 50 kr. Gra-
ham kenyér 12 kr. — Liszt árak: 0-ás 25
kr., 2-es 24 kr., 4-es 23 kr., 6-os 22 kr., 7-es
21 kr. Rozsliszt: 1-es 22 kr., 2-es 20 kr.

8 drb. sütemény 10 kr.

Makulatura papir

||| kicsiben és nagyban |||
||| jűfányos áron kapható |||

a „NAPLO“ kiadóhivatalában Kassán.

Kossuth L. u. 16. (Bejárat a Feketes-utcairól.)

||| |||

Murányi József kiadó.

Szives figyelembe!

Felsőmagyarországi női- és gyermekfelöltők nagyáruháza
CZINNER M. KASSA,
Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Raktáram tulhalmozottsága miatt női
felöltők, costumeök, princess ru-
hák, aljak, pongyolák és blousok

július hó 18-ig

leszállított szigoruan szabott árban árusítainak el.

Megtekinthetők, vételkényszer nélkül.

Szives figyelembe!

Szives figyelembe!

Szives figyelembe!

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

Nyomatott VITÉZ A. UT.KASSA.